

POSTANOWIENIE

Dnia 29 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 29 grudnia 2025 r.,
sprawy **D.S.**
skazanego z art. 292 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu
z dnia 18 czerwca 2025 r., sygn. akt II Ka 161/25
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Gorlicach
z dnia 23 grudnia 2024 r., sygn. akt II K 426/23

p o s t a n o w i ł

I. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

II. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.

[WB]

UZASADNIENIE

D.S. został oskarżony o to, że w bliżej nieustalonym dniu, w okresie od 21 października 2020 r. do dnia 30 października 2020 r. działając wspólnie i w porozumieniu z P.B., z otwartego garażu przy ul. [...] w G. woj. [...], dokonali zaboru w celu przywłaszczenia dwóch kompletów felg samochodowych wraz z oponami o wartości łącznej 3400 zł na szkodę A.G., tj. o popełnienie przestępstwa z art. 278 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Gorlicach wyrokiem z 23 grudnia 2024 r., sygn. akt II K 426/23:

1. orzekając w zakresie czynu zarzucanego oskarżonemu D.S. uznał go za winnego tego, że w bliżej nieustalonym dniu okresu od 21 października 2020 r. do 13 września 2021 r. w G. woj. [...] nabył od P.B. za 200 zł komplet felg samochodowych z oponami o wartości 1200 zł, o których m.in. mowa w akcie oskarżenia, co do których na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i mógł przypuszczać, że pochodzą z czynu zabronionego, tj. uznał oskarżonego za winnego popełnienia występku z art. 292 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę grzywny w wysokości 60 stawek dziennych, przyjmując wysokość jednej stawki na kwotę 15 zł;
2. na zasadzie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, który zaskarżając to orzeczenie w całości, podniósł zarzut obrazy przepisów postępowania, tj. art. 14 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. poprzez przekroczenie granicy skargi uprawnionego oskarżyciela tj. ujęcia w opisie czynu zabronionego zachowania, które nie było objęte pierwotną skargą wniesioną przez oskarżyciela publicznego, gdzie zgodnie z zasadą skargowości wyrażoną w art. 14 § 1 k.p.k. do wszczęcia i prowadzenia postępowania wymagana jest skarga uprawnionego podmiotu, a co w konsekwencji doprowadziło do uchybienia przepisom postępowania, będącym bezwzględną przyczyną odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, po rozpoznaniu apelacji obrońcy, wyrokiem z 18 czerwca 2025 r., sygn. akt II Ka 161/25 zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, zwalniając oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego, który zaskarżając to orzeczenie w całości, zarzucił obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, polegającą na naruszeniu art. 14 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., poprzez rozpoznanie sprawy pomimo braku skargi uprawnionego oskarżyciela co do części czynu objętego opisem przypisanego oskarżonemu czynu zabronionego, tj. poprzez przekroczenie granic

skargi wniesionej przez oskarżyciela publicznego i ujęcie w opisie czynu zabronionego zachowania, które nie zostało objęte pierwotnym aktem oskarżenia, co w konsekwencji doprowadziło do uwzględniania okoliczności nieuwzględnionych przez uprawniony podmiot w ramach skargi inicjującej postępowanie, a tym samym do rozpoznania sprawy pomimo braku skargi w wymaganym zakresie – co stanowi bezzwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

Wskazując na ten zarzut obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego oraz wyroku Sądu Rejonowego oraz umorzenie postępowania karnego wobec D.S.

Prokurator Rejonowy w G. w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, dlatego podlegała oddaleniu na posiedzeniu zgodnie z art. 535 § 3 k.p.k.

Przypomnieć należy, że kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania (art. 523 § 2 k.p.k.). Ograniczenia przewidziane w tym przepisie nie dotyczą jednak kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. oraz w wypadku określonym w art. 521 k.p.k. (§ 4 pkt 1 i 2). Powyższe oznacza, że na skarżącym, niebędącym podmiotem szczególnym, który wnosi kasację od wyroku skazującego na karę inną niż kara pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, ciąży obowiązek powołania uchybienia stanowiącego co najmniej jedną z bezzwzględnych przyczyn odwoławczych, co wiąże się zarazem z wykazaniem, że uchybienie to faktycznie nastąpiło.

Obrońca skazanego D.S., który został skazany przez Sąd I instancji za czyn z art. 292 § 1 k.k. zarzucił w apelacji, że Sąd ten dopuścił się naruszenia przepisów art. 14 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., co również miało stanowić bezzwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

Sąd apelacyjny – Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, nie podzielił jednak tych twierdzeń obrońcy, szeroko argumentując w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku,

dlaczego Sąd Rejonowy miał prawo i podstawy, aby oskarżonego D.S., w ramach pierwotnie zarzucanego mu aktem oskarżenia zachowania mającego polegać na kradzieży dwóch kompletów felg i opon na szkodę A.G., w konsekwencji uznać winnym paserstwa tych przedmiotów, co – wbrew wyrażonym już w apelacji twierdzeniom skarżącego – nie naruszało granic skargi uprawnionego oskarżyciela. Zachowanie oskarżonego, polegające na nabyciu kompletu felg samochodowych z oponami, o których na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i mógł przypuszczać, że pochodzą z czynu zabronionego, mieści się w ramach zdarzenia historycznego stanowiącego postawę faktyczną oskarżenia. Potwierdza to szczególności: tożsamość sprawcy, czas czynu mieszczący się w granicach aktu oskarżenia (odnośnie okresu od 21 października 2020 r do 30 października 2020 r.), miejsce zdarzenia, dobro prawne będące przedmiotem ochrony (mienie), osoba pokrzywdzonej, konkretny przedmiot czynności wykonawczej, współdziałanie z P.B., tożsamy skutek działania (pozbawienie pokrzywdzonej należącego do niej mienia). Zdaniem Sądu odwoławczego, suma tych okoliczności wskazuje, że znaczna część przypisanego oskarżonemu zachowania pokrywa się z zachowaniem, które zostało mu zarzucone przez oskarżyciela publicznego w akcie oskarżenia. Tym samym wspólny obszar pomiędzy czynem zarzucanym i przypisanym w wyroku, wyklucza uznanie, że Sąd I instancji wyszedł poza granice skargi uprawnionego oskarżyciela.

Sąd Najwyższy podziela stanowisko wyrażone w wyroku Sądu odwoławczego. Stanowisko to zostało w sposób właściwie zupełny uargumentowane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Można wszakże dodać, że analizując zagadnienie tożsamości czynu w judykaturze Sądu Najwyższego wskazano, że zgodnie z zasadą skargowości (art. 14 § 1 k.p.k.), ramy postępowania jurysdykcyjnego są określone przez zdarzenie historyczne opisane w akcie oskarżenia, a nie przez poszczególne elementy tego opisu. Zatem, zasada skargowości nie ogranicza sądu w ustaleniach wszystkich cech faktycznych tego zdarzenia oraz w zakresie oceny prawnej rozpoznawanego czynu. W konsekwencji, sąd nie jest związany ani szczegółowym opisem czynu zawartym w zarzucie aktu oskarżenia, ani kwalifikacją prawną nadaną temu czynowi przez oskarżyciela. Nie jest wyjściem poza ramy oskarżenia takie postąpienie, w którym sąd w wyniku

przeprowadzonego przewodu sądowego i weryfikacji ujawnionego materiału dowodowego:

1) ustali, że rozpoznawane przez niego zdarzenie miało miejsce w innym czasie, niż to przyjął prokurator w akcie oskarżenia;

2) dokona w wyroku pewnych ustaleń faktycznych odmiennie, niż to zostało przyjęte w akcie oskarżenia, popieranym przez prokuratora; przy czym ustalenia te mogą dotyczyć nie tylko strony przedmiotowej, ale także (co nawet występuje częściej) strony podmiotowej czynu;

3) przyjmie odmienne, co do szczegółów, zachowanie się i sposób działania poszczególnych sprawców;

4) powiąże zachowanie oskarżonego, zarzucane mu w akcie oskarżenia, z odmiennym skutkiem niż to stwierdza prokurator.

Warunkiem wprowadzenia jednej, czy też nawet wszystkich zmian jest jedynie to, aby w realiach dowodowych konkretnej sprawy oczywistym było, iż sąd dokonywał oceny tego samego zachowania oskarżonego, które stanowiło przedmiot oskarżenia (tzw. tożsamość czynu zarzucanego i przypisywanego) - zob. tak w wyroku z 30 października 2012 r., II KK 9/12.

Wyrażona w art. 14 § 1 k.p.k. zasada skargowości wyznacza zatem granice podmiotowe i przedmiotowe rozpoznania sprawy w danym postępowaniu. Granice te określone są jednak nie wyłącznie przez sam opis czynu zawarty w akcie oskarżenia lub przyjętą kwalifikację prawną, lecz przez zdarzenie w znaczeniu historycznym. Przy uwzględnieniu tej zasady, jak również prawidłowo przyjętych kryteriów tożsamości czynu, jakimi operował Sąd odwoławczy należy stwierdzić, że nie doszło do uchybienia polegającego na rozpoznaniu sprawy pomimo braku skargi uprawnionego oskarżyciela, w więc z naruszeniem art. 14 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., a co za tym idzie, zaskarżony wyrok nie kończy postępowania dotkniętego uchybieniem w postaci bezwzględnej przyczyny odwoławczej (art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w pkt. I postanowienia, na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. obciążając skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.

[WB]

[r.g.]